

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
ІНЖЕНЕРНО-ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ВИСОКОТЕМПЕРАТУРНИХ МАТЕРІАЛІВ
ТА ПОРОШКОВОЇ МЕТАЛУРГІЇ

Магістерська дисертація на тему:

ВПЛИВ МЕТАЛІЗАЦІЇ НА ФІЗИКО-МЕХАНІЧНІ
ВЛАСТИВОСТІ АРМОВАНОЇ КЕРАМІКИ

Куц Олексій Олегович

Керівник: доц. Кисла Г. П.

Київ – 2018

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Підвищення механічних характеристик керамічних матеріалів на основі B_4C

Деталі

Бронепластини

МЕТА РОБОТИ

Дослідити вплив металізації на фізико-механічні властивості армованої кераміки

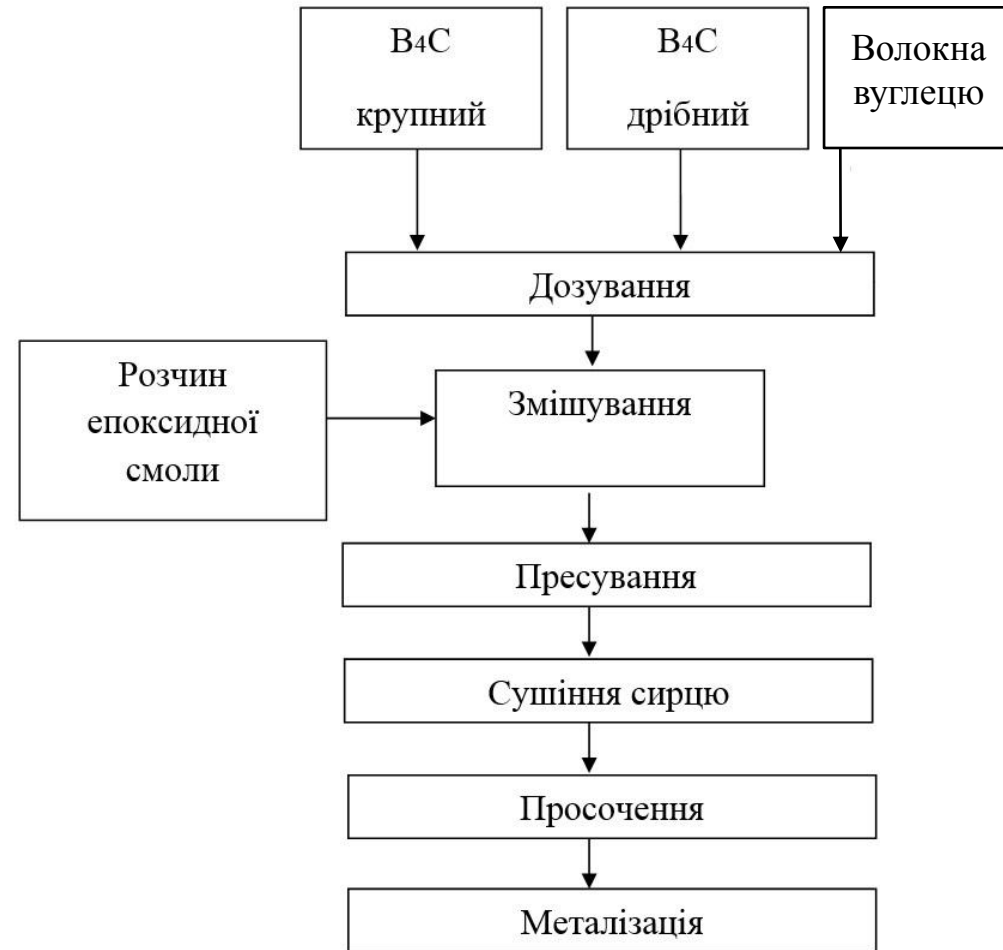
ЗАВДАННЯ

- 1) Отримати зразки карбіду бору просоченого розплавом кремнію з додаванням вуглецевих волокон
- 2) Провести металізацію зразків молібденом
- 3) Вивчити вплив металізації на механічні властивості композиту (трьохточковий злам)
- 4) Дослідити мікроструктуру зламів зразків композиту з металізацією та без
- 5) Провести фазовий рентгенівський аналіз

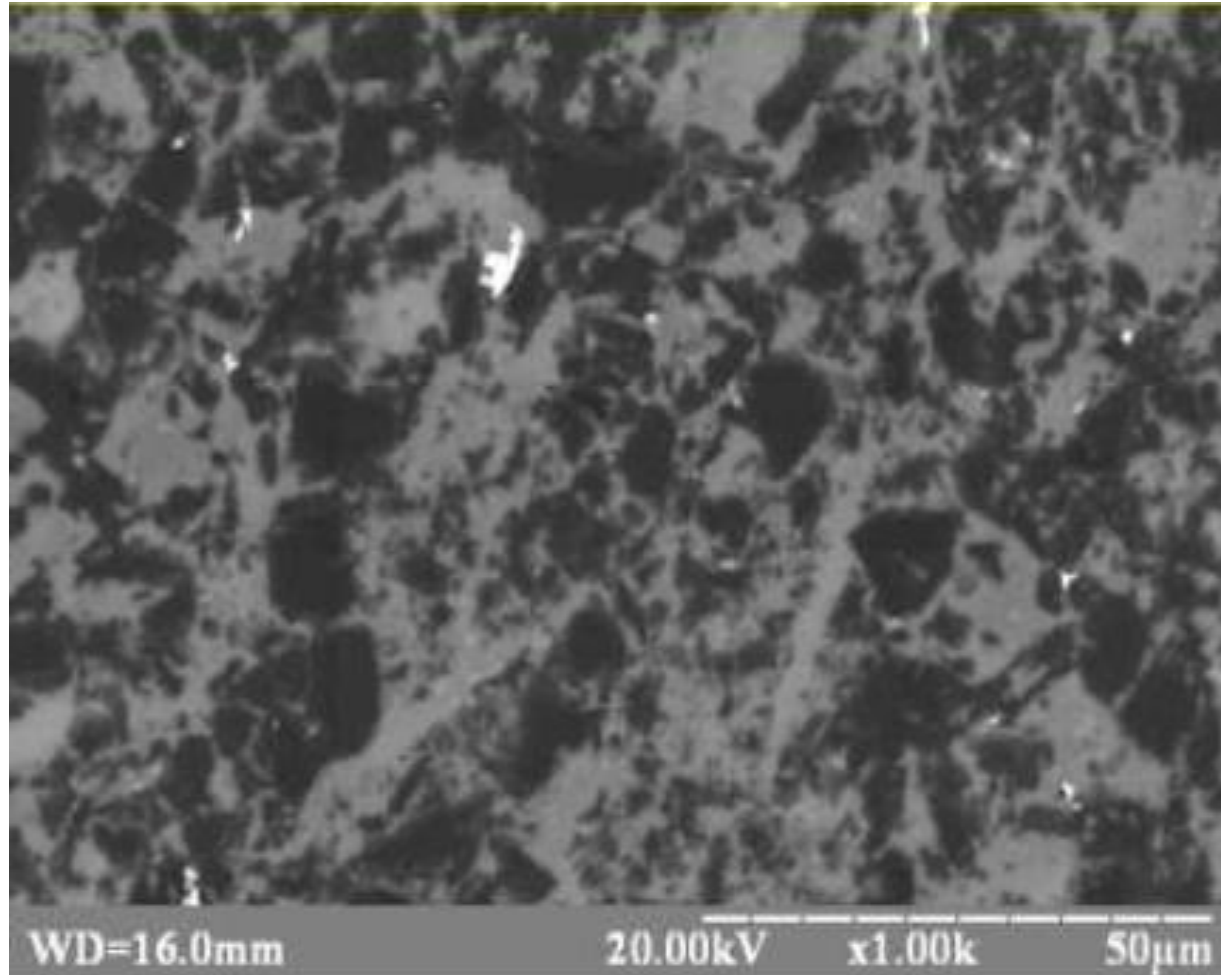
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО МАТЕРІАЛУ

- Висока міцність
- Висока твердість
- Підвищена тріщиностійкість
- Низька вага
- Відносно низька вартість

ТЕХНОЛОГІЯ ОДЕРЖАННЯ АРМОВАНОЇ КЕРАМІКИ НА ОСНОВІ V_4C МЕТАЛІЗОВАНОЇ M_o

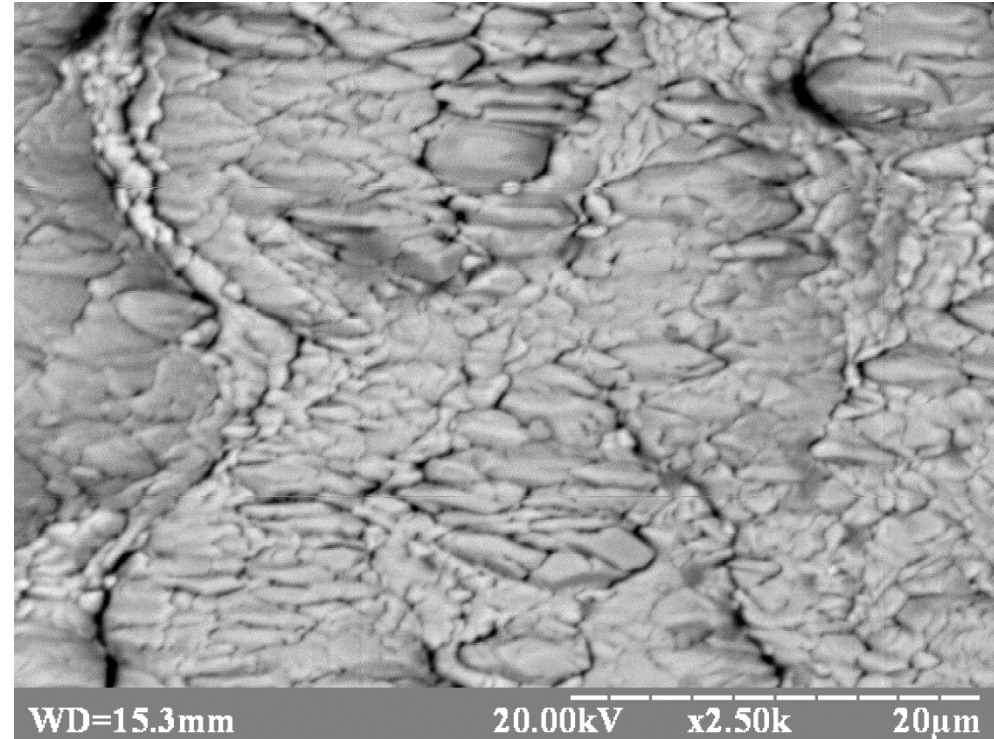
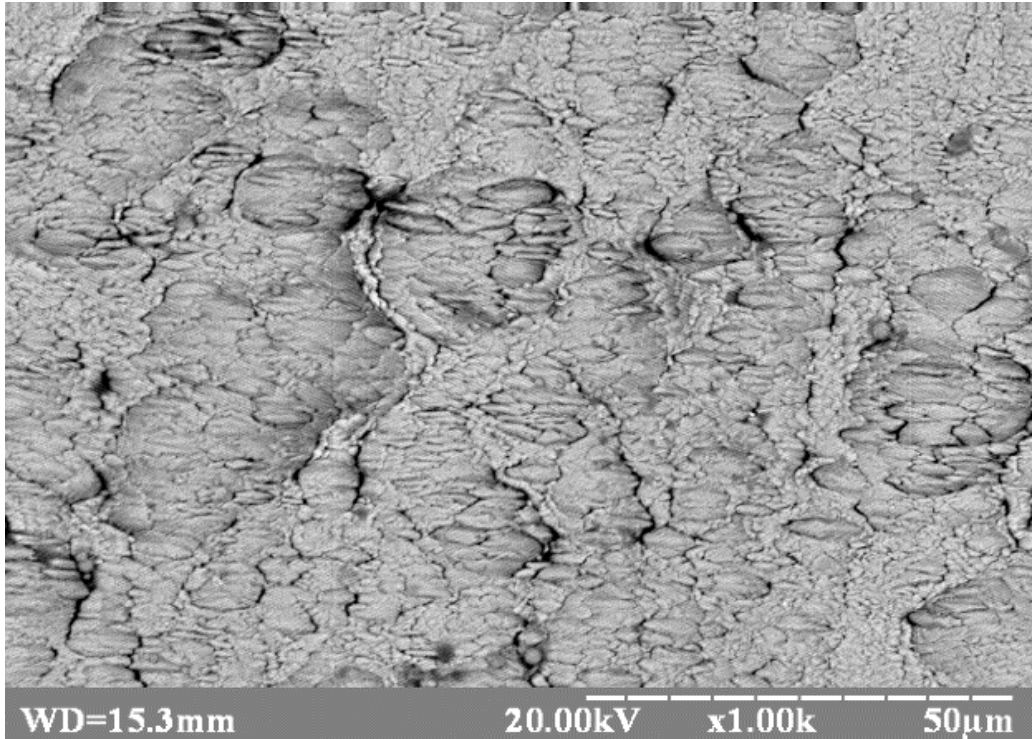

МІКРОСТРУКТУРА АРМОВАНОЇ КЕРАМІКИ НА ОСНОВІ B_4C

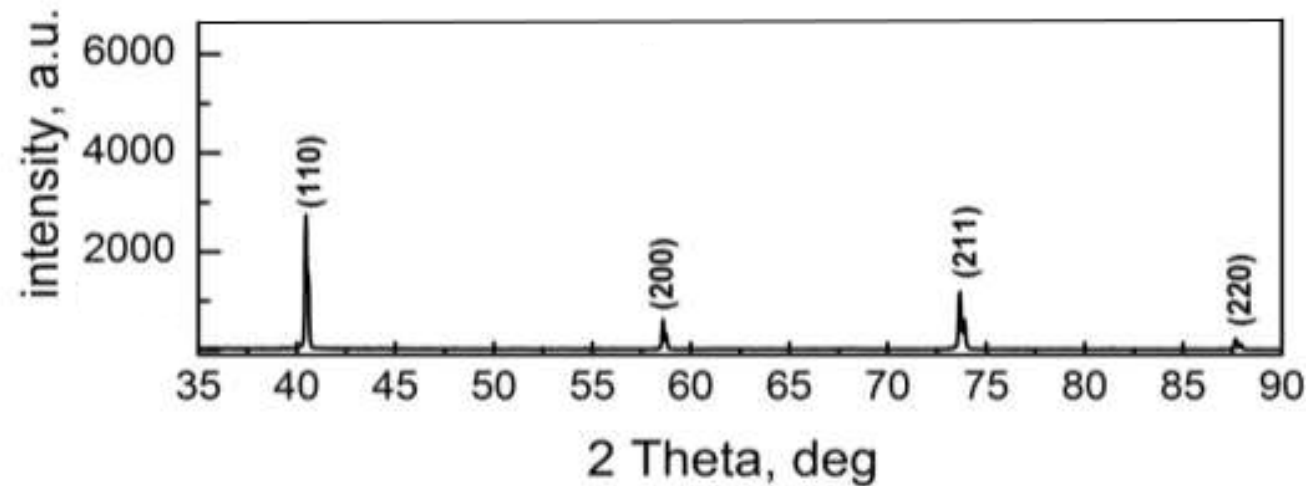
МІКРОСТРУКТУРА ПОВЕРХНІ ПОКРИТТЯ

T – 1135 °C, τ – 7 хв

ФАЗОВИЙ АНАЛІЗ ПОКРИТТЯ

Дифрактограма покриття

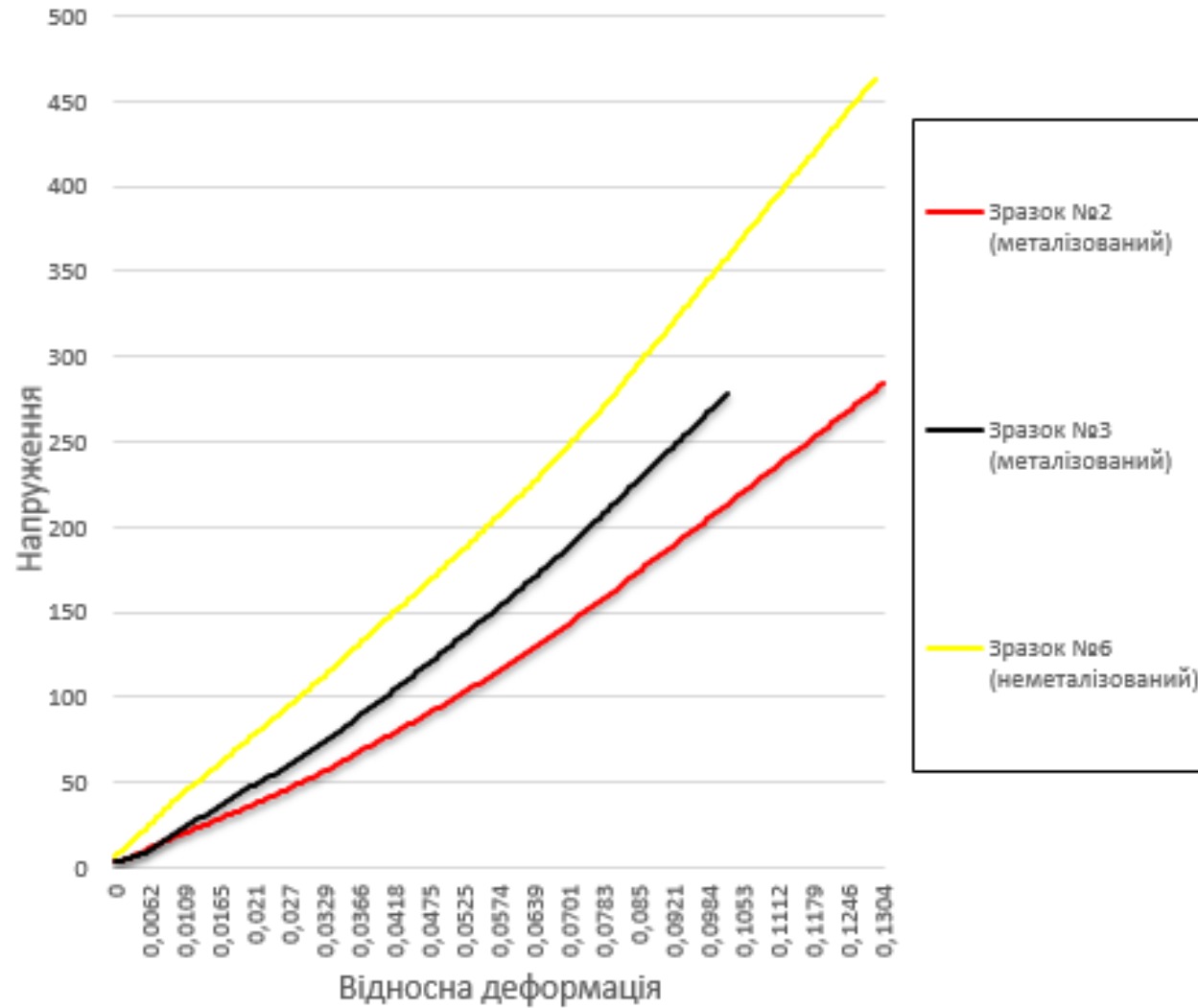
№ зразка	Напруження, %	Параметри ґратки, Å		
		a	b	c
1	0.01(7)	3.158464	-	-
2	0.044(4)	3.14864(11)	-	-
3	0.034(8)	3.1468(3)	-	-
4	0.039(13)	3.14805(13)	-	-

Напруження та параметри ґратки
покриття Mo

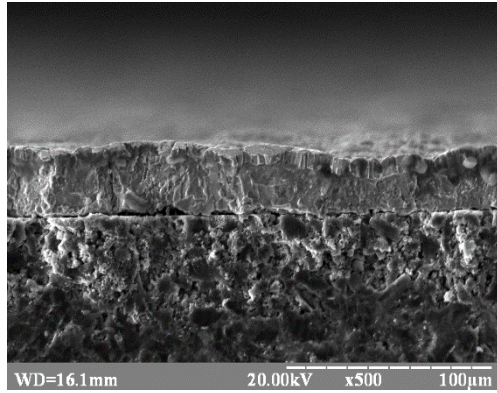
МЕЖА МІЦНОСТІ ЗРАЗКІВ ЗА ТРЬОХТОЧКОВОГО ЗЛАМУ

№ зразка	Металізація	Межа міцності, МПа
1	Так	256,043
2	Так	284,143
3	Так	277,997
4	Так	234,735
5	Ні	404,799
6	Ні	463,151

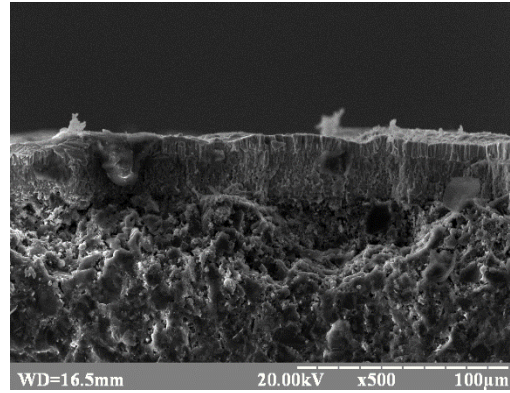
ДІАГРАМА ДЕФОРМАЦІЇ

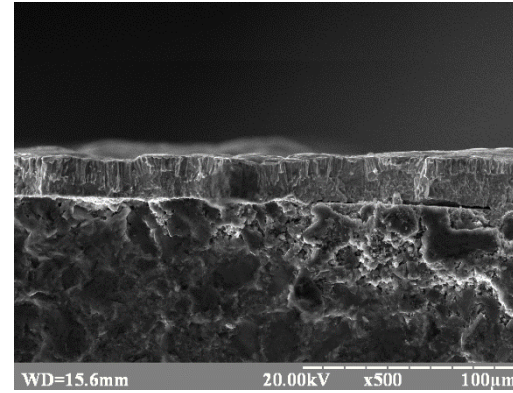
МІКРОСТРУКТУРА ЗЛАМІВ

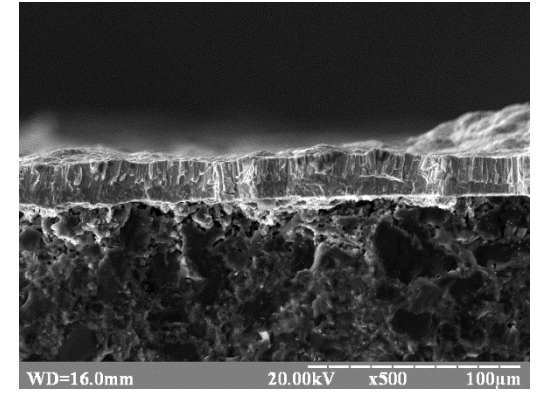
а)

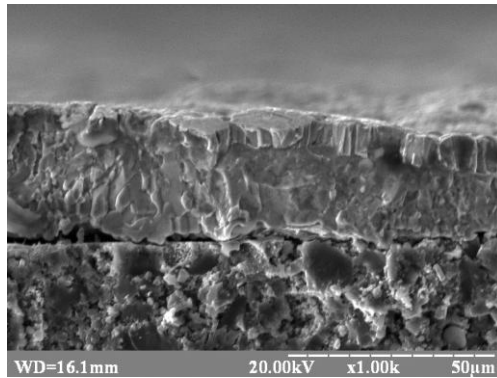
б)

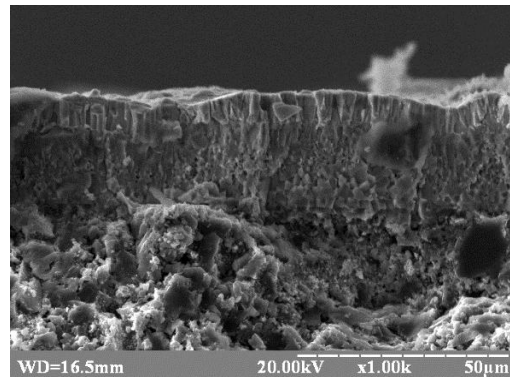
в)

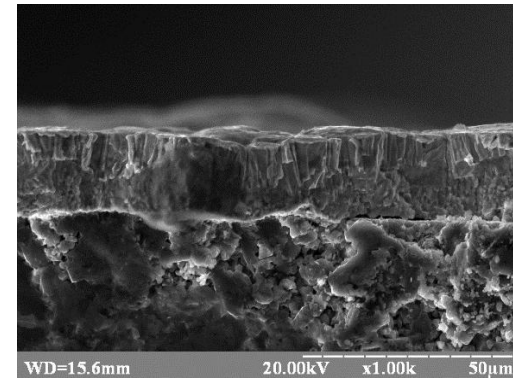
г)

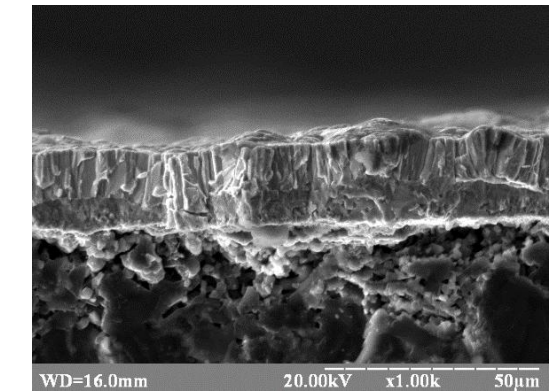
д)

е)

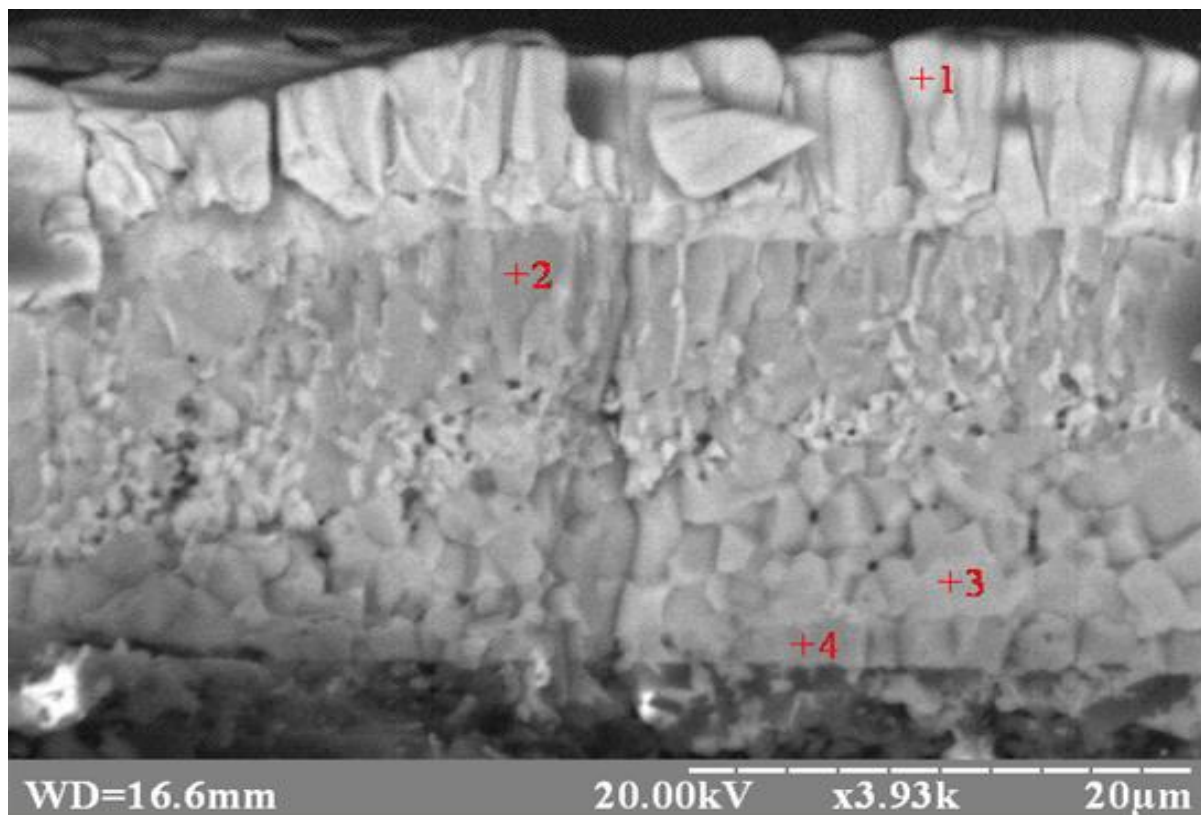

ж)

и)

ДИФУЗИЯ КРЕМНІЮ ДО ПОКРИТТЯ

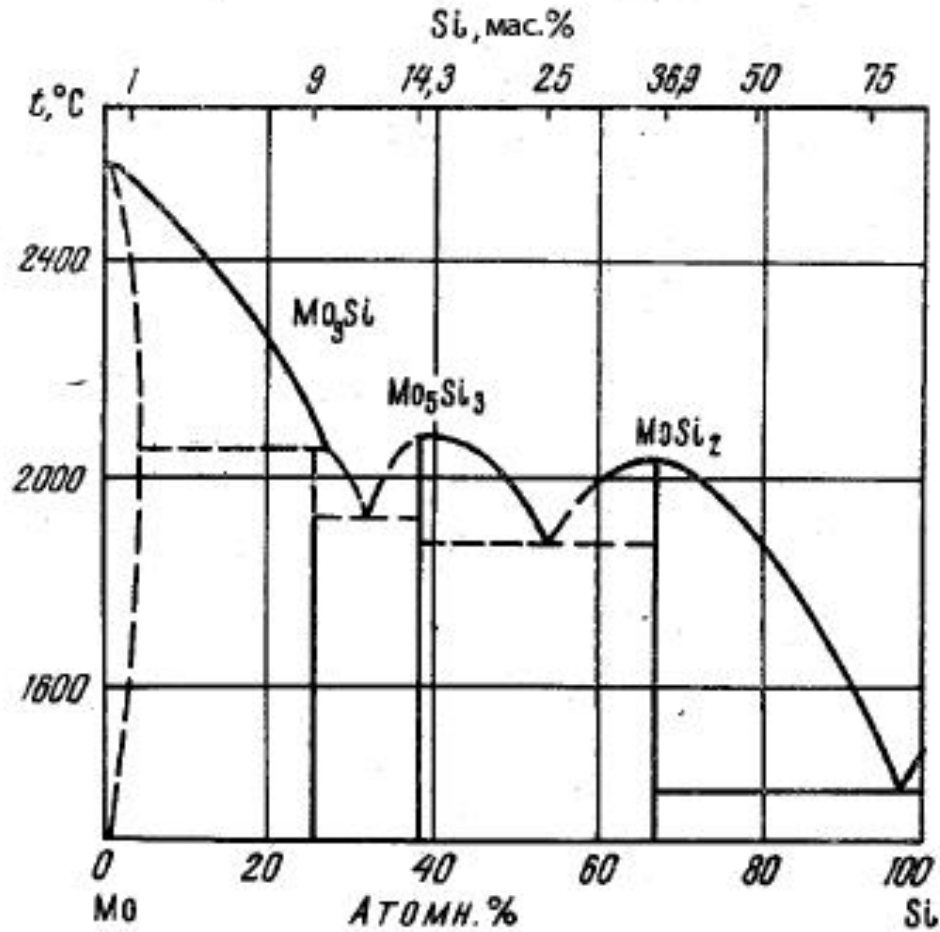

1- чистий молибден, 0% Si

2 - 36.17% Si

3, 4 - 38,43% Si

ПОДВІЙНА ДІАГРАМА СТАНУ Mo-Si

Подвійна діаграма стану Mo-Si

Параметри фаз системи Mo-Si

Фаза	Сингонія	Періоди кристалічної ґратки, Å		
		a	b	c
Mo ₃ Si	кубічна	4,89	-	-
Mo ₅ Si ₃	тетрагональна	9,642	-	4,905
MoSi ₂		3,203	-	7,887

ВИСНОВКИ

- В роботі отримано композиційний матеріал інфільтрацією кремнієм тугоплавкого каркасу з карбїду бору армованого вуглецевими волокнами.
- З метою зменшення впливу поверхневих мікротріщин на властивості міцності кераміки методом електронно-променевого випаровування та конденсації в вакуумі на отримані композити нанесені покриття молібдену.
- Встановлено, що в процесі нанесення покриття при температурі 1135 °С протягом 7 хвилин відбувається дифузія кремнію з основи вглиб покриття, внаслідок чого покриття має шарувату структуру.

ВИСНОВКИ

- Методом хімічного аналізу встановлено кількість кремнію в покритті - 38,43 мас%, що відповідає сполуці MoSi_2 .
- Методом трьохточкового згину визначено міцність отриманого композиту та міцність композиту з покриттям. Встановлено, що при нанесенні покриття міцність матеріалу зменшується з 433 МПа до 263 МПа, що можна пояснити знеміцненням композиту в процесі нанесення покриття.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!